

گزارشی از

همایش مدیریت ریسک در بانکها

ژیلا علیزاده

سمینار "مدیریت ریسک در بانکها" در ابعاد مختلف، از جمله این برنامه‌هاست. وی افزود: برای کنترل ریسک و مهار آن در شرایط تحریم فعلی و تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها، نیاز به آموزش و انتقال تجربیات داریم و کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی هم در این زمینه پیشگام شده و سمینار "مدیریت ریسک در بانکها" را برگزار نموده است.

واحد مدیریت ریسک باید امکان دسترسی به بالاترین سطح سازمانی را داشته باشد.

در ادامه این همایش، دکتر احمد بدری، استادیار دانشگاه شهید بهشتی، در خصوص مبانی و طبقه‌بندی ریسک در بانکها و ارتباط مدیریت ریسک و حاکمیت شرکتی گفت: تاکنون تعریف فراگیر، جامع و موردقبولی از ریسک به دست نیامده است و تعریف ریسک برای یک اقتصاددان و کارشناس مالی با تعریف یک بیمه‌گر متفاوت است. برای بیمه‌گر به معنای مخاطره‌ای قابل بیمه شدن است و برای خدمات مالی انحراف از نتایج موردانتظار تعریف می‌شود.

وی در ادامه افزود: می‌توان در تعریف مشخص‌تر

به‌خصوص مقررات برای مبادلات ارزی بانکها، استانداردها و اعتبارات اسنادی، سمینارها و کنگره‌هایی را در سراسر جهان ترتیب می‌دهد که نقش شایسته‌ای در ایجاد ارتباط میان تجار در سطح بین‌الملل دارد.

دکتر بهکیش افزود: ضروری است با حرکتی که بخش خصوصی ایران در بستر اصل ۴۴ قانون اساسی در پیش دارد، از این موقعیت استفاده مناسبی نماید و با حضور در فعالیتهای کمیته ایرانی و ICC فرانسه و یا هر نقطه جهان، زمینه ارتباط گسترده را با محافل بازرگانی جهان فراهم آورد و بستر مناسب را برای گسترش مبادلات آماده سازد.

در ادامه این سمینار، دکتر محمداسماعیل فدایی‌نژاد، دبیر کمیسیون خدمات مالی کمیته ایرانی و دبیر سمینار، هدف اصلی کمیسیون را حرکت به سمت آزادسازی خدمات مالی در سازمان‌های ایرانی عنوان کرد و گفت: هدف باید ساده کردن مقررات باشد. وی افزود: منظور از خدمات مالی، تسهیلاتی است که توسط بانکها و بازار سرمایه به سازمان‌ها ارایه می‌شود.

دکتر فدایی‌نژاد سپس گفت: طی دو سالی که از تشکیل کمیسیون خدمات مالی می‌گذرد، جلسات مختلفی را برگزار نمودیم تا جامعه مالی را به تغییرات ترغیب نماییم و در این رابطه پیشنهاد برگزاری

در اواسط آذرماه ۱۳۸۶ کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) همایش ریسک در بانکداری را برگزار نمود. واقعیت این است که قبول ریسک، یکی از رویکردهای حرفه‌ای بانکداران است و چه بسا منافعی که در پس این رویکرد نهفته است، اما چرا بانک‌های ایرانی از این امر رویگردانند؟ و چرا حتی در برگزاری چنین همایش‌هایی حضور جدی و فعال ندارند؟ به هر حال، به گزارش این رویداد می‌پردازیم.

در ابتدای این همایش، دکتر محمدمهدی بهکیش، دبیرکل کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین‌المللی، ضمن معرفی کمیته ایرانی، به تشریح کمیسیون‌های تخصصی آن پرداخت و گفت: ICC پاریس دارای ۱۶ کمیسیون تخصصی است و کمیسیون تجارت الکترونیکی، فناوری اطلاعات و مخابرات (EBITT) و نیز کمیسیون خدمات مالی هم در دو سال اخیر فعال شده‌اند.

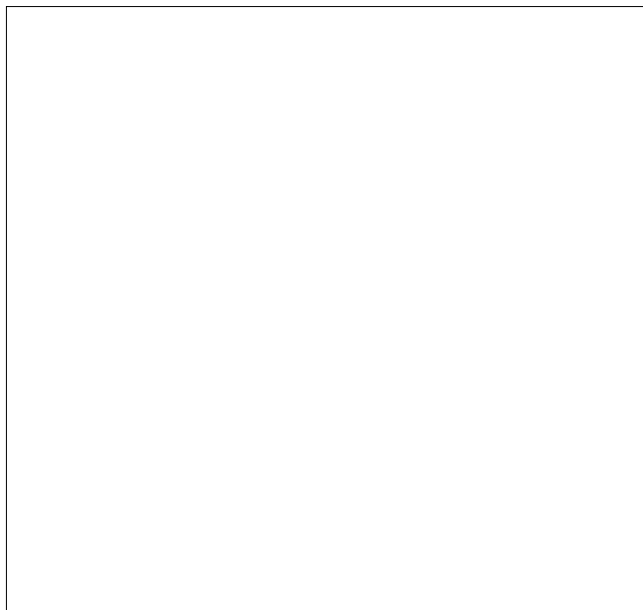
دبیر کمیته ایرانی در بخش دیگری از سخنانش گفت: ICC علاوه بر تدوین سیاست‌ها و مقررات،

بالاترین مقام نظارتی ریسک در بانک، باید حق و توی طرح‌های با ریسک غیر قابل قبول را داشته باشد.

توضیحات جامعی را در خصوص ارکان استاندارد بازل، اندازه‌گیری ریسک اعتباری، سیگنال‌های ورشکستگی بانک‌ها، دلایل اصلی ورشکستگی بانک‌ها و تحلیل چهار مورد از بانک‌های ورشکسته ارائه داد.

وی گفت: برای احداث هر بانکی باید به سه مرحله رشد، بلوغ و تکامل آن توجه نمود. در مرحله رشد، ریسک‌های عملیاتی مهم است و به شدت نیز بالا می‌رود و اگر بانک‌ها به آن نپردازند، ورشکسته خواهند شد. در مرحله بلوغ، ریسک‌های بازار، اعتباری و نقدینگی نمود پیدا می‌کنند و در مرحله تکامل، مدیریت دارایی‌ها بسیار مهم است و عدم رعایت این نوع مدیریت ریسک، باعث ورشکسته شدن بانک می‌شود.

پروفسور وزیری در ادامه گفت: زبان‌هایی که بانک‌ها در دو دهه اخیر از مساله ریسک متحمل شده‌اند، به علت عدم کنترل، آشنایی و سنجش ریسک بوده که بانک‌ها را دچار هزینه‌های کلانی نموده است. وی افزود: در سال ۱۹۹۵ فرانسه با ۱۰ میلیارد دلار ریسک مواجه بود. در همان سال‌ها سوئد نیز دارای موقعیت مشابهی بود. همچنین می‌توان به کشورهای ژاپن و چین اشاره کرد که در سال ۱۹۹۰، زبان‌های شدید مالی ناشی از در نظر گرفتن ریسک را متحمل شدند. وی در این مورد افزود: در آن زمان، بازرگانان ژاپنی مثلی را تشکیل داده بودند که بانک‌های آن کشور بدون در نظر گرفتن ریسک به آنان اعتبار می‌دادند. این مساله باعث شد که جلوی رشد اقتصادی آن کشور گرفته شد و بزرگترین صدمه را بانک‌های ژاپن دیدند. این مشکلات همچنان ادامه دارد. چین هم از مساله ریسک حدود ۵۵۰ میلیارد دلار زیان دید. ■

② برای کنترل ریسک و مهار آن در شرایط تحریم فعلی و تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها، نیاز به آموزش و انتقال تجربیات داریم.

گفت ریسک عبارت است از انحراف نتایج به دست آمده با آنچه مورد انتظار است.

دکتر بدری طرف‌های اصلی ریسک را سپرده‌گذاران، گیرندگان تسهیلات، تنظیم‌کنندگان مقررات، عموم مردم و اشخاص حقیقی و حقوقی ذکر کرد و طبقه‌بندی آن را شامل ریسک مالی، ریسک عملیاتی، ریسک تجاری و ریسک حوادث دانست.

وی در پایان به ملاحظات تجربی ریسک در ایران به شرح زیر اشاره کرد: (۱) ترکیب هیات‌مدیره و مجموعه صلاحیت‌های آنان از بُعد علمی، تجربی و حرفه‌ای باید به گونه‌ای باشد که زمینه اشراف مناسب این رکن را بر جنبه‌های متنوع ریسک فراهم نماید.

(۲) آموزش اعضای هیات‌مدیره و مدیران در مورد موضوعات ریسک، به نحوی که دانش آنها به طور مستمر ارتقا یابد.

(۳) فرهنگ‌شناسی، سنجش، پایش و کنترل ریسک باید در سطح سازمان ترویج شود.

(۴) باید مرز نسبتاً روشنی بین ریسک‌های قابل قبول و غیرقابل قبول ترسیم شود.

(۵) بالاترین مقام نظارتی ریسک در بانک، باید حق وتوی طرح‌های با ریسک غیرقابل قبول را داشته باشد.

(۶) عدم ورود بانک‌ها به فعالیت‌ها و محصولات جدید، قبل از شناخت کافی، زیرا مدیریت ریسک به آگاهی و دانش کافی نیاز دارد.

(۷) کمیته محصولات (فعالیت‌های) جدید می‌بایست به طور منظم بر محور ارزیابی عملکرد متمرکز شود.

(۸) واحد مدیریت ریسک باید امکان دسترسی به

بالاترین سطح سازمانی را داشته باشد.
 (۹) مدیریت ریسک باید بر فعالیت تمام بخش‌های ستادی، اجرایی و مناطق، اشراف و آگاهی داشته باشد.
 (۱۰) واحد مدیریت ریسک باید از منابع کافی (انسانی، مالی و تجهیزات) برخوردار باشد.
 (۱۱) ضروری است که سیستم بازخورد مناسبی فراهم شود، به گونه‌ای که هرگونه نارسایی در مدیریت ریسک را شناسایی و گزارش نماید.
 (۱۲) هیات‌مدیره مسوول نهایی مدیریت ریسک است و لازم است چارچوبی را فراهم نماید که اطمینان لازم از طراحی و اجرای اثربخش مدیریت ریسک فراهم شود.
 در ادامه سمینار، پروفسور محمدتقی وزیری، مشاور بانک جهانی و استاد دانشگاه کالیفرنیا،

برای استفاده از خدمات سیستم اشتراک، با تلفن شماره ۸۸۹۵۱۳۲۹ تماس بگیرید.